

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในปัจจุบันโรงเรียนทุกระดับได้ให้ความสนใจในการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนกันมากขึ้น โดยเฉพาะโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ เนื่องจากการขยายโอกาสทางการศึกษาจัดทำขึ้นเพื่อเป็นการยกระดับการศึกษาของประชาชนในชาติให้มีมาตรฐานขึ้นเพื่อให้ทันกับสภาพเศรษฐกิจ สังคม เทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว และมีความสลับซับซ้อนมากยิ่งขึ้น จากสถานการณ์ดังกล่าว นักเรียนในโรงเรียนต้องเผชิญกับสภาพปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ในการปรับตัวทั้งในการเรียนและการดำรงชีวิตมากขึ้น โรงเรียนในฐานะที่เป็นแหล่งศึกษาหาความรู้และแหล่ง เสริมสร้างประสบการณ์ต่าง ๆ ให้กับนักเรียน จำเป็นต้องหาหนทางช่วยเหลือนักเรียนให้รู้จักเรียนรู้และปรับตัวเพื่อการดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างสงบสุข การจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนเป็นแนวทางหนึ่งที่สามารถช่วยให้นักเรียนพัฒนาตนเอง เพื่อการดำรงชีวิตที่สงบสุข ในสังคมที่กำลังเปลี่ยนแปลงได้ โดยจะเห็นได้จากเป้าหมายของการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนทั้ง 3 ประการ ดังนี้

1. เพื่อช่วยป้องกันปัญหาที่จะเกิดขึ้นกับนักเรียน
2. เพื่อช่วยแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นกับนักเรียน
3. เพื่อช่วยส่งเสริมพัฒนาการของนักเรียน ให้มีความเจริญถึงขีดสุดใน

ทุก ๆ ด้าน

เมื่อวันที่ 22 พฤษภาคม 2533 คณะรัฐมนตรีมีมติให้การสนับสนุนการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนให้มีการดำเนินการอย่างจริงจังประกอบกับในการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ ระบุให้โรงเรียนจัดกิจกรรมแนะแนว จำนวน 1 คาบ ต่อสัปดาห์ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้นักเรียนรู้จักพัฒนาตนเอง พัฒนาความรู้ ทักษะและเจตคติที่ดีต่อการประกอบอาชีพ และการพัฒนาไปสู่ความเป็นพลเมืองดีของชาติ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2533)

จากแนวความคิดนี้ โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปราจีนบุรี เป็นจังหวัดหนึ่งที่ตระหนักถึงความสำคัญของการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียน เพราะการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนเป็นงานสนับสนุนงานวิชาการ

ตลอดจนเป็นบริการที่ช่วยป้องกันปัญหา แก้ไขปัญหา และส่งเสริมพัฒนาการนักเรียนให้พัฒนาในทุกด้าน ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ และสติปัญญาอย่างสมบูรณ์ ซึ่งการแนะนำจะช่วยให้นักเรียนเป็นคนเก่ง คนดี มีประโยชน์ต่อสังคม บรรลุตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาที่วางไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ในปัจจุบันการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปราจีนบุรี ได้อาศัยการจัดบริการแนะแนวของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาเป็นแม่แบบ จากรายงานผลการดำเนินงานโครงการนำร่องขยายการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีงบประมาณ 2535 และจากการอบรมสัมมนาการจัดกิจกรรมแนะแนวหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พ.ศ. 2521 (ฉบับปรับปรุง 2533) พบว่า โรงเรียนในโครงการนำร่องขยายการศึกษาภาคบังคับ ปีการศึกษา 2533 ประสบปัญหาในการจัดบริการแนะแนวในด้านขาดบุคลากรด้านแนะแนว ขาดงบประมาณ และกิจกรรมในการดำเนินการแนะแนวยังไม่สามารถทำได้ครบตามหลักสูตร ในปลายปีการศึกษา 2535 ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้องกับการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียน ได้แก่ ผู้อำนวยการสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปราจีนบุรี เจ้าหน้าที่ศูนย์ขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปราจีนบุรี โดยตรง รวมจำนวน 33 คน พบว่า การจัดบริการแนะแนวของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปราจีนบุรี มีปัญหาและอุปสรรคในการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียน สอดคล้องกับรายงานข้างต้น กล่าวคือ

1. บุคลากรด้านการแนะแนวมีจำนวนไม่เพียงพอ
2. งบประมาณและสิ่งอำนวยความสะดวกไม่เพียงพอ
3. กิจกรรมและระยะเวลาในการดำเนินกิจกรรมไม่เหมาะสม

ดังที่กล่าวมาแล้วว่า การจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนเป็นงานสนับสนุนงานด้านวิชาการของโรงเรียน และเป็นการป้องกันปัญหา แก้ไขปัญหา และพัฒนานักเรียนให้พัฒนาในทุกด้าน แต่จากปัญหาที่ประสบอยู่ทำให้การดำเนินการด้านการจัดบริการแนะแนวไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควรนั้น ได้ส่งผลไปที่ตัวนักเรียนกล่าวคือ นักเรียนไม่ได้รับการดูแลอย่างถูกต้อง เหมาะสม ขาดการแนะแนวที่มีประสิทธิภาพให้สามารถศึกษาเล่าเรียนได้อย่างมีความสุข และขาดการแนะแนวในการเตรียมตัวเพื่อการดำรงชีวิตในวันข้างหน้าที่เหมาะสม จากการสัมภาษณ์ ทำให้ทราบต่อไปอีกว่า ในปัจจุบันโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปราจีนบุรี ประสบปัญหาทางการศึกษาที่ทำให้นักเรียนขาดเรียน และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ เนื่องมาจาก

1. นักเรียนไม่สามารถปรับตัวเข้ากับสภาพการเรียนการสอนได้ โดยมี

นักเรียนบางส่วนขาดเรียนไปเป็นเวลานาน เมื่อผู้เกี่ยวข้องกับการจัดบริการแนะแนวโรงเรียนติดตามสอบถามก็พบว่า นักเรียนที่ขาดเรียนเพื่อที่จะมาโรงเรียน ไม่มีความสุขในการใช้ชีวิตในโรงเรียน และบางคนก็ออกจากโรงเรียน โดยเรียนไม่จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งนักเรียนเหล่านี้เมื่อกลับมาเรียนก็มีปัญหาเรียนไม่ทันตามหลักสูตร ส่งผลให้มีผลการเรียนต่ำในที่สุด

2. ผู้ปกครองไม่สนับสนุนการเรียนของนักเรียนได้อย่างเต็มที่ พบว่า มีผู้ปกครองบางส่วนยังขาดความเข้าใจที่ต่อการเรียนในโรงเรียน กล่าวคือ ผู้ปกครองบางส่วนให้นักเรียนขาดเรียนเพื่อไปช่วยทำงานเลี้ยงชีพ ให้ไปช่วยทำงานบ้านและขาดการสนับสนุนที่ดีด้านการเรียน เช่น ในด้านการจัดหาวัสดุอุปกรณ์ในการเรียน และขาดความสนใจเกี่ยวกับความก้าวหน้าในการเรียนของนักเรียน ทั้งนี้เนื่องจากผู้ปกครองส่วนใหญ่ ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาชั้นพื้นฐานมีฐานะยากจน จึงมองเห็นความสำคัญทางด้านเศรษฐกิจมากกว่าการเรียนยังไม่เข้าใจ มองไม่เห็นคุณค่าและประโยชน์ที่จะได้รับจากการเรียนในโรงเรียน

ปัญหาทั้งสองประการนี้ ผู้เกี่ยวข้องกับการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า น่าจะเกิดจากการปรับตัวด้านการเรียนในระดับประถมศึกษามาเป็นระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ที่นักเรียนต้องศึกษา วิชาการและรูปแบบการเรียนการสอนที่ยากและซับซ้อนมากขึ้น นักเรียนที่เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปราจีนบุรีส่วนใหญ่ เป็นนักเรียนที่เรียนค่อนข้างอ่อนอยู่แล้วในระดับประถมศึกษา เมื่อต้องมาเรียนในวิชาการที่ยากขึ้น จึงเกิดความเบื่อหน่ายท้อแท้ ไม่อยากเรียน หรือตั้งใจเรียนก็ไม่ประสบความสำเร็จในการเรียน ประกอบกับขาดการสนับสนุนที่ดีจากผู้ปกครอง จึงทำให้นักเรียนละเลยในการเรียนมากขึ้น ปัญหาที่เกิดขึ้นเป็นปัญหาที่ควรได้รับการแก้ไขโดยด่วน เพื่อประโยชน์ต่อตัวนักเรียนในการศึกษาหาความรู้ เพื่อเป็นแนวทางในการประกอบอาชีพในอนาคต และเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และสนองต่อวัตถุประสงค์ทางการศึกษาที่วางไว้ ในการที่จะพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในท้องถิ่นชนบททางไกล ที่ด้อยโอกาสและเพื่อการยกระดับการศึกษาชั้นพื้นฐานให้สูงขึ้น

ตามที่กล่าวมาแล้วว่า สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปราจีนบุรี ได้ตระหนักในความสำคัญของการจัดการแนะแนวในโรงเรียน ว่าสามารถป้องกันปัญหา แก้ไขปัญหาและส่งเสริมพัฒนาการของนักเรียนในทุก ๆ ด้าน และตระหนักว่า กระบวนการแนะแนวจะเป็นวิถีทางที่จะช่วยป้องกันการสูญเปล่าทางการศึกษา และการแนะแนวยังเป็น การช่วยเหลือสนับสนุนงานด้านการเรียนการสอนให้ดำเนินไปได้ด้วยดีทั้งตัวผู้สอนและผู้เรียน ซึ่งจะเป็นการยกระดับการศึกษาให้ดีขึ้น นอกจากนี้การแนะแนวยังช่วยให้นักเรียนสามารถเรียนรู้และเข้าใจการดำรงชีวิตของสังคมที่กำลังเปลี่ยนแปลงไปได้ในปัจจุบัน สภาพของจังหวัดปราจีนบุรี ได้เปลี่ยน

แปลงไปจากเดิมอย่างรวดเร็ว เนื่องมาจากจังหวัดปราจีนบุรี เป็นเขตติดต่อกับชายแดนไทยกัมพูชา ซึ่งได้รับผลกระทบโดยตรงจากการเปลี่ยนแปลงของประเทศกัมพูชาอยู่ตลอดเวลา และในปัจจุบันประเทศไทยได้ถูกกำหนดให้เป็นเส้นทางคมนาคมระหว่างประเทศ จึงทำให้เกิดการขยายตัวอย่างรวดเร็ว และกว้างขวางทั้งภาครัฐและเอกชน จากสภาพพื้นที่ที่เป็นแหล่งเกษตรกรรมเป็นส่วนใหญ่ กำลังขยายตัวกลายเป็นแหล่งอุตสาหกรรม และบริการด้านการท่องเที่ยว บุคคลที่ได้รับผลกระทบโดยตรงจากการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน ได้แก่ เด็กและเยาวชนในจังหวัดปราจีนบุรี ที่จะเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาท้องถิ่นของตนเองอีกด้วย การแนะแนวในโรงเรียนจะช่วยให้นักเรียนรู้จักการปรับตัว เพื่อรับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นได้อย่างถูกต้อง และเหมาะสม เลือกรับการดำรงชีวิตตามสถานการณ์และสภาพแวดล้อมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากปัญหาและอุปสรรคทั้งในด้านการจัดบริการแนะแนวและปัญหาทางการศึกษาที่โรงเรียนประสบตลอดจนสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม ทำให้ผู้วิจัยและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า ควรจะมีการศึกษาและวิจัยเพื่อเสนอแนะแนวทางในการจัดบริการแนะแนวและปรับปรุงการจัดการแนะแนวให้มีประสิทธิภาพอันเป็นวิถีทางในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น และเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงของสังคมในจังหวัดปราจีนบุรี ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปราจีนบุรี ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อพัฒนาโครงการการจัดบริการแนะแนวที่เหมาะสมในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปราจีนบุรี

ขอบเขตการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการเก็บข้อมูลพื้นฐาน ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน ครูแนะแนวประจำโรงเรียน ครูที่ปรึกษา นักเรียน และผู้ปกครองนักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปราจีนบุรี ที่เปิดขยายโอกาสทางการศึกษาตั้งแต่ปีการศึกษา 2533 ถึงปีการศึกษา 2535 ก่อนการแยกจังหวัดสระแก้วออกจากจังหวัดปราจีนบุรี ในวันที่ 1 ธันวาคม 2536

2. การนำโครงการไปปฏิบัติในโรงเรียน ผู้วิจัยได้พิจารณาถึงความเหมาะสมในด้านการสนองต่อความต้องการ และความพร้อมของโรงเรียน และความเหมาะสมของระยะเวลาในการศึกษา โดยเลือกไปทดลอง 2 โครงการได้แก่ โครงการแนะแนวแก่นักเรียนและผู้ปกครอง เรื่อง การสร้างความรู้ความเข้าใจที่ต่อการเรียนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน และโครงการส่งเสริมอาชีพและการมีรายได้ระหว่างเรียน

คำจำกัดความของการวิจัย

การแนะแนว หมายถึง กระบวนการที่จัดขึ้นเพื่อช่วยให้นักเรียนเข้าใจตนเองและรู้จักสิ่งแวดล้อม สามารถปรับตัวเข้ากับสภาพการณ์ต่าง ๆ ของสังคม และท้องถิ่นได้อย่างเหมาะสม ครอบคลุมการป้องกัน ปัญหา การแก้ปัญหาและส่งเสริมพัฒนาการของนักเรียน กับทั้งเป็นกระบวนการที่จัดขึ้น เพื่อสนับสนุนงานด้านการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปราจีนบุรี ให้สามารถดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ และบรรลุวัตถุประสงค์ตามจุดมุ่งหมายของการศึกษาที่วางไว้

การพัฒนาโครงการจัดการแนะแนว หมายถึง การปรับปรุงการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปราจีนบุรี โดยอาศัยหลักการด้านแนะแนว สภาพการดำเนินงานด้านการจัดบริการแนะแนวและปัญหาทางการศึกษาที่โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปราจีนบุรีประสบ โดยผ่านกระบวนการวิเคราะห์และตรวจสอบประสิทธิภาพจากนักวิชาการในสาขาจิตวิทยาการศึกษาและแนะแนว ผู้ทรงคุณวุฒิด้านแนะแนวระดับท้องถิ่น และครูผู้ดำเนินการด้านการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนเพื่อปรับปรุงการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ

โครงการจัดบริการแนะแนว หมายถึง คำโครงการของการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปราจีนบุรี ประกอบด้วยสาระสำคัญดังนี้ ความหมายของการแนะแนวในโรงเรียน วัตถุประสงค์ของการแนะแนวในโรงเรียน หลักการจัดการแนะแนวในโรงเรียน ขอบข่ายของการแนะแนวในโรงเรียน การกำหนดโครงสร้างการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียน และการดำเนินงานตามโครงสร้างการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียน รวมทั้งโครงการย่อยในการบริการแนะแนวที่สนองต่อความต้องการและความพร้อมของโรงเรียน

โรงเรียน หมายถึง โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงาน
การประถมศึกษาจังหวัดปราจีนบุรี ที่เริ่มดำเนินการตั้งแต่ปีการศึกษา 2533 ถึงปีการศึกษา
2535 ก่อนการแยกจังหวัดสระแก้วออกจากจังหวัดปราจีนบุรี ในวันที่ 1 ธันวาคม 2536

ผู้บริหารโรงเรียน หมายถึง ผู้อำนวยการ อาจารย์ใหญ่ ในโรงเรียนขยายโอกาส
ทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปราจีนบุรี ประจำปีการศึกษา
2536

ครูแนะแนว หมายถึง ครูที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ครูแนะแนวประจำโรงเรียน
ขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปราจีนบุรี ประจำปี
การศึกษา 2536

ครูที่ปรึกษา หมายถึง ครูที่ปฏิบัติหน้าที่ดูแลนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึง
ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงาน
การประถมศึกษาจังหวัดปราจีนบุรี ประจำปีการศึกษา 2536

นักเรียน หมายถึง นักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ใน
โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปราจีนบุรี
ประจำปีการศึกษา 2536

ผู้ปกครอง หมายถึง บิดา มารดา ญาติ หรือบุคคลที่ทำหน้าที่รับผิดชอบในการอบรม
เลี้ยงดู และอุปการะนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ใน
โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปราจีนบุรี
ประจำปีการศึกษา 2536

วิธีดำเนินการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัยแบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐานเพื่อการพัฒนาโครงการ มีวิธีดำเนินการดังนี้

1. ศึกษาหลักการความรู้ทางวิชาการด้านแนะแนว แล้วนำมากำหนดเป็นกรอบ
ความคิดในการพัฒนาโครงการการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียน

2. ศึกษารูปแบบและวิธีดำเนินการโครงการตามแผนปฏิบัติงานของสำนักงานการประถม
ศึกษาแห่งชาติ แล้วนำมากำหนดเป็นกรอบความคิดในการสร้างโครงการย่อยในบริการแนะแนว
ที่สนองต่อความต้องการและความพร้อมของโรงเรียน

3. ศึกษาสภาพและสาเหตุของปัญหาด้านการจัดบริการแนะแนวที่โรงเรียนดำเนินการอยู่ เพื่อนำมากำหนดเป็นรายละเอียดด้านเนื้อหาสาระของการพัฒนาโครงการ และศึกษาสาเหตุของปัญหานักเรียนที่ขาดเรียน และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ เพื่อนำมาแก้ไขด้วยกระบวนการแนะแนวให้เหมาะสมกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น โดยการสอบถามผู้บริหารโรงเรียน ครูที่ปรึกษา ครูแนะแนว นักเรียนและผู้ปกครอง จำนวน 589 คน

4. นำข้อมูลพื้นฐานที่รวบรวมได้มาวิเคราะห์และสรุปสาระสำคัญ

ขั้นตอนที่ 2 การกำหนดโครงร่างในการพัฒนาโครงการมีวิธีดำเนินการดังนี้

1. นำผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานจากการศึกษาสภาพและสาเหตุของปัญหาด้านการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนที่ดำเนินการอยู่จากขั้นตอนที่ 1 มาประมวลร่วมกับหลักวิชาการด้านแนะแนวแล้วกำหนดเป็นโครงร่างของโครงการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียน

2. นำผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานจากการศึกษาสาเหตุของปัญหาด้านการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนที่ดำเนินการอยู่ และสาเหตุของปัญหาที่นักเรียนขาดเรียนและมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำจากขั้นตอนที่ 1 มาหาทางแก้ไขแล้วกำหนดเป็นโครงร่างของโครงการย่อยในบริการแนะแนวที่สนองตอบต่อความต้องการและความพร้อมของโรงเรียน

ขั้นตอนที่ 3 การตรวจสอบประสิทธิภาพของโครงการ มีวิธีดำเนินการดังนี้

1. นำโครงร่างของโครงการการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นไปให้นักวิชาการด้านแนะแนวจำนวน 9 คน ตรวจสอบความถูกต้องและเหมาะสมตามหลักวิชาการ นำผลการวิเคราะห์และตรวจสอบประสิทธิภาพและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมมาปรับปรุง แก้ไขโครงการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียน

2. นำโครงการที่นักวิชาการด้านแนะแนวตรวจสอบแล้วไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิด้านแนะแนวระดับท้องถิ่น จำนวน 62 คน ตรวจสอบความเหมาะสมในการนำไปปฏิบัติ นำผลการวิเคราะห์และตรวจสอบประสิทธิภาพ และข้อเสนอแนะเพิ่มเติมมาปรับปรุงแก้ไขโครงการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนอีกครั้งหนึ่ง

3. คัดเลือกโครงการย่อยในบริการแนะแนวที่สนองตอบต่อความต้องการและความพร้อมของโรงเรียนบางโครงการไปปฏิบัติ เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมในการนำไปปฏิบัติจริง นำเสนอโครงการจัดบริการแนะแนวที่ได้รับการพัฒนาให้เหมาะสมกับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปราจีนบุรี

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้แนวทางในการปรับปรุงการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปราจีนบุรี
2. ได้โครงการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนที่เหมาะสมกับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปราจีนบุรี